

Sygn. akt **III AUa 975/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Wiesława Stachowiak /spr./

Sędziowie: SSA Jolanta Cierpiał

del. SSO Izabela Halik

Protokolant: insp.ds.biurowości Beata Tonak

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2015 r. w Poznaniu

sprawy **M. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 20 marca 2014 r. sygn. akt VIII U 5000/13

oddala apelację.

del. SSO Izabela Halik	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Jolanta Cierpiał
------------------------	-------------------------	----------------------

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z 11 października 2013 roku, znak: (...)na podstawie ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, odmówił M. G. prawa do emerytury, z uwagi na brak wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie uwzględnił jako wykonywania prac w szczególnych warunkach okresu od 17 grudnia 1971 roku do 28 lutego 1991 roku, w którym ubezpieczony był zatrudniony w (...).

M. G. złożył odwołanie od decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury. Odwołujący wskazał, że w okresie zatrudnienia w S. wykonywał prace: ślusarza, ślusarza – spawacza, monterka kabin sanitarno - ślusarskich i mechanika.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z 20 marca 2014 roku, w sprawie VIII U. 5000/13 zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając M. G. prawo do emerytury od 24 września 2013 roku.

Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny:

M. G. (ur. (...)) nie należy do otwartego funduszu emerytalnego, posiada łączny okres ubezpieczenia w ilości 27 lat i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

20 września 2013 roku odwołujący złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury i to z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Wraz z wnioskiem przedłożył świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z 18 września 2013 roku wystawione przez Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z W., w którym wskazano, iż w czasie od 1 marca 1991 roku do nadal, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonuje prace przy oczyszczaniu ścieków i filtrów otwartych, tj. prace operatora urządzeń oczyszczania ścieków wymienione wykazie A, dział IX, poz., 2 pkt 3.

Odwołujący w okresie od 17 grudnia 1971 roku do 28 lutego 1991 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) we W.. Początkowo odwołujący został zatrudniony w celu przyuczenia do zawodu ślusarza. Następnie umową o pracę z 1 kwietnia 1975 roku powierzono mu obowiązki ślusarza. Odwołujący pracował wówczas w Zakładzie (...), który stanowił część (...). Od 5 grudnia 1979 roku odwołujący został skierowany do betoniarni, gdzie nadal wykonywał obowiązki spawacza. W tym dziale odwołujący zajmował się spawaniem konstrukcji do zbrojenia płyt betonowych wykorzystywanych w budownictwie wielkopłytowym. Następnie od 1 lipca 1980 roku odwołujący został skierowany do zakładu kabin sanitarnych na stanowisko monter kabin sanitarnych. W tym dziale były wykonywane całe gotowe konstrukcje wykorzystywane przy budowie bloków mieszkalnych. Była to kabina, w której znajdowała się toaleta i łazienka do mieszkania w bloku. Odwołujący pracował przy wykonywaniu konstrukcji metalowej oraz wylewaniu posadzki w kabinie. Jego praca polegała na spawaniu konstrukcji metalowej kabiny, malowaniu minią na gorąco. W okresie od 1 stycznia 1983 roku do października 1985 roku odwołujący pracował jako mechanik. Następnie od 28 października 1985 roku M. G. został ponownie skierowany do Zakładu (...), gdzie pracował do końca zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze godzin jako spawacz. Praca była wykonywana w systemie akordowym w brygadach, które liczyły od 8 pracowników w gorszych latach do 10-12 osób, gdy było więcej zamówień. W ramach brygad nie było podziału zadań. Każdy pracownik wykonywał prace spawalnicze, a oprócz tego prace pomocnicze, np. pobranie materiału, przygotowanie materiału do spawania (przycięcie elementów metalowych do odpowiednich rozmiarów), malowanie minią gotowego wyrobu.

W Przedsiębiorstwie Produkcji (...) we W. byli także zatrudnieni W. J. i J. P.. W. J. pracował jako spawacz w latach 1967-1990 i zajmował się, tak jak odwołujący, spawaniem konstrukcji stalowych. Natomiast J. P. był zatrudniony od 6 września 1967 roku do 31 marca 1992 roku również jako spawacz. Wyrokiem z 10 marca 2010 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu przyznał J. P. prawo do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji jako właściwe dla rozstrzygnięcia wskazał przepisy art. 184 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Bezsporne w sprawie było, iż odwołujący osiągnął wymagany prawem wiek (60 lat) oraz okres zatrudnienia (min. 25 lat).

Spornym była natomiast kwestia uznania za pracę w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia odwołującego od 17 grudnia 1971 roku do 28 lutego 1991 roku w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) we W..

Sąd I instancji uznał, że zebrany w sprawie materiał dowody uprawnia do wywiedzenia wniosku, iż odwołujący w okresie od 28 października 1983 roku do 28 lutego 1991 roku pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz, tj. wykonywał pracę w warunkach szczególnych. W aktach osobowych odwołującego znajduje się

opinia wystawiona przez zakład pracy 21 maja 1990 roku, w której stwierdza się, że odwołujący jest zatrudniony w przedsiębiorstwie od 17 grudnia 1971 roku, kolejno na stanowisku: ślusarz, ślusarz - spawacz, monter kabin sanitarnych - ślusarz, mechanik, a od 28 października 1983 roku nieprzerwanie jako spawacz. Zatrudnienie odwołującego na wymienionych w tej opinii stanowiskach znajduje potwierdzenie w angażach aktach osobowych. Świadczenie powołani przez odwołującego potwierdzili, że wykonywał on prace spawacza stale i w pełnym wymiarze godzin. Czynności inne niż spawanie: pobranie materiału do spawania i przygotowanie go poprzez przycięcie stanowią część składową obowiązków spawacza, niezbędną do wykonania czynności stricte spawalniczych. Po wykonaniu konstrukcji do obowiązków brygady spawalniczej należało pomalowanie konstrukcji minią.

Stanowisko pracy odwołującego jako spawacza wymienione jest w wykazie A dział XIV pkt 12 „prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym” stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Z kolei w wykazie A dział III pkt 72 wymienia się prace polegające na malowaniu minią.

Organ rentowy złożył apelację zaskarżając wyrok w całości.

Apelujący podniósł zarzuty:

1. sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez uznanie, że ubezpieczony w okresie od 1 stycznia 1983 roku do października 1985 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze godzin, podczas gdy wyniki postępowania dowodowego nie dawały, zdaniem organu rentowego, podstaw do takich ustaleń w sprawie, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia:

2. przepisów prawa materialnego, tj. art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przez uznanie, że ubezpieczony jest uprawniony od 24 września 2013 roku do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na pracę w szczególnych warunkach.

Organ rentowy wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Swoje uprawnienie do emerytury M. G. wywiódł z przepisu art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stanowi, iż ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu

uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4).

Zarówno w art. 184 ust. 1 pkt 1 jak i w art. 32 ust. 4 ustawodawca odsyła do „przepisów dotychczasowych”.

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, które w § 1 ust. 2 stanowi, iż właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B (tego rozporządzenia).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub w świadectwie pracy.

Organ rentowy zakwestionował ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, wskazując, że zgromadzony materiał dowodowy nie dawał podstaw do przyjęcia, że odwołujący wykonywał prace ślusarza od 1 stycznia 1983 roku do października 1985 roku. W tym okresie powód pracował na stanowisku mechanika.

Niezależnie od powyższego, cały uwzględniony przez Sąd Okręgowy okres od 28 października 1983 roku do 28 lutego 1991 roku wraz z okresem zaliczonym przez pozwanego do stażu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 7 lat, 5 miesięcy i 20 dni, łącznie nie wynosi co najmniej 15 lat.

W konsekwencji zdaniem apelującego, Sąd I instancji naruszył prawo materialne, tj. art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Stanowisko apelującego jest częściowo słuszne.

Sąd I instancji nieprawidłowo dokonał oceny dowodów dotyczących okresu pracy odwołującego w S. od 1 stycznia 1983 roku do 27 października 1985 roku.

W aktach osobowych powoda znajdują się dokumenty dotyczące powyższego okresu, zawierające niespójne informacje.

Jednym z nich (k. 30 kat osobowych) jest umowa o pracę z 1 stycznia 1983 roku, na mocy której odwołującemu powierzono obowiązki mechanika w warsztacie remontowo – konserwacyjnym. Kolejna umowa o pracę z 1 października 1985 roku (k. 38) wskazuje, że od tej daty odwołujący zatrudniony został na stanowisku ślusarz – spawacz.

Z kolei w opinii wystawionej przez (...) z 21 maja 1990 roku (k. 54) wynika, że odwołujący na stanowisku ślusarz – spawacz był zatrudniony nieprzerwanie od 28 października 1983 roku.

Sąd I instancji dokonał ustaleń w oparciu o ostatni z wymienionych dokumentów.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, za wiarygodne należy uznać dokumenty w postaci umów o pracę. Zauważyć bowiem trzeba, że stanowisko mechanika, jako zajmowane przez powoda, wymienione zostało w świadectwie pracy wystawionym przez (...), a nie zajmował go w żadnym innym okresie zatrudnienia u tego pracodawcy.

Ponadto, okoliczność świadczenia pracy przez odwołującego m.in. w warsztacie potwierdził świadek J. P..

Reasumując, fakt zatrudnienia odwołującego na stanowisku mechanika w warsztacie potwierdzają wszystkie w/w dokumenty oraz zeznania świadka. Rozbieżność dotyczy daty wykonywania pracy na tym stanowisku. Sąd II instancji przyjął, że mało prawdopodobnym jest, że błędną datę wpisano w umowie o pracę, skoro wszystkie ją poprzedzające i kolejne są wzajemnie spójne. Natomiast opinia, o której treść oparł się Sąd I instancji została najpewniej sporządzona niedokładnie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny uznał, że odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku wykonywał na rzecz (...) pracę spawacza, wymienioną w wykazie A, dziale XIV pkt 12 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku, od 28 października 1985 roku do 28 lutego 1991 roku, tj. 5 lat i 4 miesiące.

Pomimo uznania racji apelującego w omówionym powyżej zakresie Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zmiany bądź uchylecia zaskarżonego wyroku.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w sposób jednoznaczny wskazuje bowiem, że odwołujący wykonywał prace spawacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na takim stanowisku, również w okresie wcześniejszym zatrudnienia w S., tj. od 3 maja 1976 roku do 31 grudnia 1982 roku, tj. 6 lat, 7 miesięcy oraz 28 dni.

Z umowy o pracę z 3 maja 1976 roku (k. 26 akt osobowych) wynika, że powód został z tym dniem zatrudniony jako ślusarz – spawacz w Zakładzie (...). Kolejne umowy o pracę w tym zakładzie i na tym stanowisku zostały zawarte 1 sierpnia 1977 roku (k. 32) i 1 czerwca 1987 roku (k. 34). Następnie odwołujący 5 grudnia 1979 roku zawarł umowę o pracę na stanowisku spawacza w Zakładzie (...) (k. 36), a od 1 lipca 1980 roku rozpoczął pracę na stanowisku monterka kabin sanitarnych w Zakładzie (...) (k. 22). Kolejna umowa o pracę znajdująca się w aktach osobowych powoda to wspomniana już umowa na stanowisku mechanika, z 1 stycznia 1983 roku. Sąd II instancji przyjął zatem, że odwołujący w Zakładzie (...) pracował do 31 grudnia 1982 roku. Taki też przebieg zatrudnienia opisywał odwołujący w swoich zeznaniach.

Jednocześnie, na podstawie spójnych zeznań przesłuchanych w sprawie świadków oraz odwołującego wynika, że w całym okresie od 3 maja 1976 roku do 31 grudnia 1982 roku wykonywał prace spawalnicze. W szczególności wspomnieć trzeba, że prace spawalnicze odwołujący wykonywał będąc zatrudnionym na stanowisku monterka kabin sanitarnych, które to określenie może wzbudzać wątpliwości. Powód opisał przekonująco jakiego rodzaju czynności wykonywał w okresie zatrudnienia na tym stanowisku. Odwołujący wykonywał metalowe konstrukcje kabin sanitarnych, montowanych w blokach mieszkalnych z wielkiej płyty.

Nie zamienia oceny Sądy Apelacyjnego podnoszona przez apelującego okoliczność, że odwołujący zdobył stosowne uprawnienia dopiero co najmniej w 1988 roku.

W tym zakresie przyjąć bowiem trzeba, wobec jednoznacznych zeznań świadków oraz odwołującego, że przez długi okres wykonywał prace spawalnicze bez wymaganych uprawnień. Jakkolwiek stan taki był rażącym zaniedbaniem ze strony pracodawcy, to nie może on zmienić ustalenia, że M. G. faktycznie był spawaczem.

Podsumowując, postępowanie przed Sądem pozwoliło na ustalenie, że odwołujący od 3 maja 1976 roku do 31 grudnia 1982 roku oraz od 28 października 1985 roku do 29 lutego 1991 roku, będąc zatrudnionym w (...) we W., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał prace w warunkach szczególnych, wymienione w wykazie A, dziale XIV, pkt 12, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów 7 lutego 1983 roku. Łącznie jest to okres 11 lat, 11 miesięcy i 28 dni.

Ponieważ bezopornym był staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 7 lat, 5 miesięcy i 20 dni, odwołujący legitymuje się łącznym okresem wykonywania prac w warunkach szczególnych ponad wymagane przez ustawę 15 lat.

Reasumując, Sąd Apelacyjny uznał, że odwołujący spełnił warunki przewidziane w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Wobec powyższego apelacja organu rentowego na podstawie art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu jako bezzasadna.

del. SSO Izabela Halik	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Jolanta Cierpiał
------------------------	-------------------------	----------------------